

به نظر می‌رسد مهم‌ترین رفتاری که این روزها در جامعه با آن روبه‌رو هستیم، رفتارهای بی‌هویتی است که هیچ‌گونه مبنایی چه از لحاظ فکری و چه از لحاظ ایدئولوژیک ندارد. پیش‌تر و زمانی که اولین نشانه‌های گسترش شبکه‌های مجازی در سطح جامعه خود را نشان داد تنها تعداد کمی تصور می‌کردند که سال‌های بعد دامنه‌تاثیرگذاری این ابزارهای جدید فناوری آنچنان در سطح جامعه گسترده شود که برخی از به وجود آمدن یک دنیای مجازی در کنار دنیای واقعی سخن بگویند. با این حال امروز این دنیا به وجود آمده است و اتفاقا تأثیر چشمگیری بر سرنوشت اتفاقات سیاسی و داخلی کشورمان داشته است.نگاهی به برخی رویدادها از زمان انتخابات سال ۹۲ به این سمت نشان می‌دهد: در آینده نزدیک باید انتظار گسترده شدن دامنه این تغییرات را داشته باشیم.

اما سؤال اصلی این است که باید به این ابزار دوم به چشم تهدید نگاه کرد یا آن را فرصتی دانست که می‌تواند حتی سرنوشت انقلاب را نیز تعیین کند؛ سخنی که گویا مورد تأیید عالی‌رتبه‌ترین رده‌های تصمیم‌گیری در نظام جمهوری اسلامی ایران نیز است.

■ **شبکه‌های اجتماعی؛ پرچمدار اصلی**

وقتی که هزاران نفر برای تشیع پیکر مرتضی پاشایی خواننده پاپ در تهران با اطلاع‌رسانی گسترده در فضای مجازی گردم آمدند، این سؤال ایجاد شد که این فضا تا کجا می‌تواند ادامه پیدا کند؛ اتفاقی که چهار سال بعد در وقایع دی ماه ۹۶ خود را نشان داد و تلگرم به عنوان گسترده‌ترین شبکه اجتماعی نقش مهمی در به راه انداختن ناآرامی در برخی شهرهای کشور به راه انداخت.

این عملکرد منجر به این شد تا در اردیبهشت سال ۹۷ تلگرم به عنوان بستر تهدیدکننده امنیت ملی فیلتر و از دسترس کاربران خارج شود اما واقعت این بود که همچنان استفاده از این شبکه با وجود اتفا اولیه دوباره به حالت عادی باز گشته بود. بنابر این عملاً نه تنها مسئله حل شد بلکه به نظر می‌رسد اتفاقا تعمیق بیشتری هم پیدا کرده است.

همین محور در مورد شبکه دیگر فضای مجازی یعنی توئیتر نیز تکرار شده است. به‌رغم اینکه توئیتر به طور کامل فیلتر است، اما عملاً تعداد زیادی از نمایندگان مجلس،مدیران دولتی و همچنین نهادهای حاکمیتی در آن حضور دارند. در مورد اینستاگرام هم به دلیل

یک فرد در حال گذر از موانع در یک فضای مجازی. این تصویر بیانگر آنست که موانع در فضای مجازی با موانع فیزیکی تفاوت دارد.

اینکه مطالب مطرح شده در این شبکه اغلب به مسائلی همچون سبک زندگی تعلق دارد،فعالیت گسترده‌ای دیده نشده اما با قاطعیت می‌توان گفت اینستاگرام می‌تواند نقش مهمی در ایجاد تغییرات زیر پوستی کشور ایفا کند. بدون در نظر گرفتن اینکه استفاده گسترده از این شبکه‌ها نگرانی‌هایی که در خصوص دسترسی طرف‌های خارجی به اطلاعات مهم از نحوه زیست بوم ایرانیان در فضای مجازی فراهم می‌کند اما آنچه به عنوان تهدید بزرگ‌تر به ذهن می‌آید، رفتار توده‌وار و تحت تأثیر احساسات جمعی است که می‌تواند در مقاطع خاص مورد سوء استفاده قرار بگیرد. در حقیقت در وقایع مهم می‌توان افکار عمومی را به سمت یک طیف خاص یا تفکر خاص مهندسی کرد و یک رفتار گله‌وار و بدون هیچ پشتوانه خاص را رقم زد.

■ **حرکت توده‌وار چیست**

برای اینکه بتوانیم نگاهی به مسئله حرکت توده‌وار جامعه و مهندسی افکار عمومی داشته باشیم باید به مبانی و حرکت‌های توده‌وار نگاهی بیندازیم.

پایسده

سرویس سیاسی، ۸۸۴۹۸۴۳۳

شبکه‌های اجتماعی تهیدیدی که می‌تواند به فرصت تبدیل شود

حرکت‌های توده‌وار ، آسیب یا فرصت؟!

جامعه توده‌وار زمانی در یک جامعه شروع به شکل‌گیری می‌کند که در واقع سنت‌ها در هم شکسته شوند و کارآمدی خود را از دست بدهند، در این موقع افرادی که زمانی به گروه و طبقه خاصی تعلق داشته‌اند وابستگی و تعلق خاطر خود را نسبت به آن طبقه و گروه از دست می‌دهند و در واقع بنا بر نقل قولی از هانا آرنست: «اکثریت خیل عظیم افراد بی‌طرف و از نظر سیاسی بی‌تفاوت می‌شوند و هرگز به خوبی نمی‌پیوندند و خیلی به ندرت در رأی‌گیری‌ها شرکت می‌کنند.» به عبارت دیگر جامعه توده‌وار زمانی شروع به شکل‌گیری می‌کند که بنا به دلایلی وفاداری گروهی ظاهر از هم فرو پاشد. در اینجاست که افراد ذره‌ای می‌شوند و تفرد افراطی در جامعه به وقوع می‌پیوندد، به دنبال این ذره‌ای شدن، در فرد احساس عدم همبستگی با همنوعان خویش وجود دارد. می‌آید که فرد مستعد پذیرش ایدئولوژی‌های تازه می‌شود و در واقع سعی در طلب همبستگی جدید جهت جبران همبستگی قدیم دارد.

این همبستگی به وجود آمده به نوعی همبستگی

کاذب است چراکه فرد این همبستگی را می‌پذیرد و در ازای این همبستگی از امنیت برخوردار می‌شود که در ترو این همبستگی کاذب نوعی توتالیترالیسم و

هواداری از توتالیتر(اقتدارگر) به وقوع می‌پیوندد.

افراد حاضر در جنبش‌های توده‌ای می‌توانند از تعلق داشته‌اند وابستگی و تعلق خاطر خود را نسبت به آن طبقه و گروه از دست می‌دهند و در واقع بنا بر نقل قولی از هانا آرنست: «اکثریت خیل عظیم افراد بی‌طرف و از نظر سیاسی بی‌تفاوت می‌شوند و هرگز به خوبی نمی‌پیوندند و خیلی به ندرت در رأی‌گیری‌ها شرکت می‌کنند.» به عبارت دیگر جامعه توده‌وار زمانی شروع به شکل‌گیری می‌کند که بنا به دلایلی وفاداری گروهی ظاهر از هم فرو پاشد. در اینجاست که افراد ذره‌ای می‌شوند و تفرد افراطی در جامعه به وقوع می‌پیوندد، به دنبال این ذره‌ای شدن، در فرد احساس عدم همبستگی با همنوعان خویش وجود دارد.

واقعیت این است که شبکه‌های اجتماعی در حال ایفا کردن چنین نقشی در جامعه امروز ایران هستند. شبکه‌های اجتماعی عملاً در حال انهدام وابستگی‌های اجتماعی، مذهبی و دینی در سطح جامعه هستند. نمونه روشن آن را می‌توان در گسترش سبک زندگی‌های عجیب و غریب در فضای ایسنستاگرام دانست.امکان گسترش ارتباطات بین طبقات مختلف اجتماعی سبب شده تا افراد با عقاید و افکار مختلف

۵

||روزنامه جوان | شماره ۵۶۲۸

سرویس سیاسی، ۸۸۴۹۸۴۳۳

شبکه‌های اجتماعی تهیدیدی که می‌تواند به فرصت تبدیل شود

حرکت‌های توده‌وار ، آسیب یا فرصت؟!

در شبکه‌های مجازی روبه‌رو شوئند که پیوندهای قبلی ذهن آنها را می‌شکند. در چنین حالتی عملاً ذره‌ای شدن هویت و شخصیت انسان‌ها روی می‌دهد، در حقیقت شبکه‌های اجتماعی فضای زیست بوم جامعه ایرانی را تبدیل به توده‌ای از ذره‌های انسانی بدون هر گونه وابستگی دینی و اجتماعی کرده‌اند.

در چنین وضعیتی برای پاسخ به این بحران است که ناگهان خود این شبکه‌ها به عنوان منجی زمینه را برای حرکت بهمین‌وار به سمت یک منجی دروغین ظاهر می‌کنند و شاید نمونه روشن چنین مسئله‌ای را بتوان در فالورهای میلیونی خواننده مبتذلی به نام تتلو مشاهده کرد که حتی کنسرت وی در تفریس هم مایه سرافکندگی ایرانیان می‌شود.

■ **چرا تکرار می‌کنم جواب داد**

اگر این حرکت در فضای اجتماعی و فرهنگی انجام شده باشد، بدون تردید می‌توان آن را در فضای سیاسی نیز گسترش داد. رأی به یک لیست با «تکرار می‌کنم» نمونه‌ای از همین رفتار توده‌وار و بدون تعقل قبلی است که اتفاقاً پیشینانی بسیاری از رأی‌دهندگان را به همراه داشته است.

حالا سؤال این است که باید با تکرار خطاهای مختلف با هزینه‌های بالا به این نتیجه رسید که این حرکت‌ها اشتباه است یا باید تدبیر دیگری اندیشید.

■ **حضور حداکثری در فضای مجازی؛ تنها راه**

حضور حداکثری نخبگان و اندیشمندان در فضای مجازی مهم‌ترین راهکاری است که در شرایط فعلی مؤثر به نظر می‌رسد.

ایشان در یکی از بیانات خود در مورد فضای مجازی می‌فرمایند: حوزه فضای مجازی به اندازه انقلاب اسلامی اهمیت دارد. این فضا مثل یک رودخانه پر از آب و خروشان است که می‌آید و دائماً هم بر آب آن افزوده و خروشان تر می‌شود. اگر ما بر این رودخانه تدبیر کنیم و برنامه داشته باشیم، ره‌کشی و هدایت کنیم این رودخانه را تا به سد بریزد، می‌شود فرصت. اگر ره‌کشی کنیم و برنامه‌ای برای آن نداشته باشیم می‌شود یک تهدید. از این رو می‌توان به این نتیجه رسید که بهترین راه مقابله با حرکت‌های توده‌وار و بدون هیچ گونه مبنای مشخص در فضای مجازی حضور تبیینی است. حضور تبیینی در فضای مجازی آگاه‌سازی جامعه باشد. با این حال باید این نکته

راهم مدنظر داشت که در برخی مواقع حرکت‌های حضور تبیینی است. حضور تبیینی در فضای مجازی آگاه‌سازی جامعه باشد. با این حال باید این نکته راهم مدنظر داشت که در برخی مواقع حرکت‌های حضور تبیینی است. حضور تبیینی در فضای مجازی نیز مدنظر قرار بگیرد.

■ **از ظلم‌ها به آیت‌الله جنتی**

حسین دهباشی در توئیتر نوشته: در تالار انتظار فرودگاه نجف، این صندلی را می‌بینی. خدایا قبلاً کجا دیده بودیش؟ آهان!

همانی نیست که قاب بسته و بریده آن به عنوان سند تجمل

در زندگی آقای جنتی دست به دست می‌شد؟ یعنی بنده خدا شاید مجموعاً ۱۰ دقیقه روی آن نشسته تا چمدانش را بگیرند!

■ **مغزهای کوچک زنگ زده**

هانی هاشمی در توئیتر نوشته:

–چرا! خودنا نمیرن کمک سیل زده‌ها؟

–چرا! خودنا با عمامه کمک می‌کنن؟

–چرا عراق و سوریه و لبنان و افغانستان و پاکستان که ما سر سیل و جنگ رفتیم کمک، نمایان کمک کنن؟

–چرا کشوری همسایه دارن کمک می‌کنن؟ مگه ما غیرت نداریم؟

–چرا چرا…؟!

[یک شبانه روز از زندگی مغزهای کوچک زنگ زده!]

■ **فواد ریاطه با عراق**

کابری در توئیتر نوشته: عراق بزرگ‌ترین واردکننده محصولات غیر نفتی ایران. داره برنامهریزی میشه برای صادرات ۲۰میلیارد دلاری. بیشترین گردشگر ورودی به ایران هم عراقیه. به نظر شما این کشور دشمن ماست؟ صدام مرد و تمام شد.

■ **همه نامید از امریکا جز اصلاح‌طلبان**

علی سلطانی‌وش در توئیتی نوشته:

کره‌شمالی بعد از آغاز مذاکره با امریکا صادراتش از ۳میلیارد دلار به ۲۹۳میلیون دلار کاهش پیدا کرده در حالی که یکی از اهداف کره شمالی از مذاکره تسهیل و توسعه تجارت خارجی بود، یعنی الان به پنگوئنم میگی با امریکا مذاکره کن میگه نه اما بعضی از اصلاحطلبان هنوزم میگن مذاکره با امریکا.

■ **نژادپرست‌ها را یادمان نرود**

امیرعلی صفاد توئیتی نوشته:

کارکرد توئیت مهیاز افشار و گزارش BBC علیه عزیزان عراقیقوم چیه؟ یک نفرت‌برانگیزی زشت رو به موضعی قابل بحث تبدیل می‌کنند. ره سؤال‌شون رو جواب بدید بازی در زمین عادی کردن حرف‌های زشته. به جاش زیر عنوان نفرت‌برانگیزی رپیور تشون کنید. برای بسته شدن حساب؟ نه. برای اینکه یادمون نمونه نژادپرستن.

■ **جدی‌های شوخی!**

شاهین زینلی در توئیتی نوشته: وقتی خبر ورود حشدالشعبی برای کمک به سیل زگان منتشر شد دوستی می‌گفت حالا دهن خیلی‌ها بسته میشه! به شوخی گفتم اگر این موجودات هستن که میگن برای سر کوب ایرانی‌ها اوامدن! اوامدم توئیتر دیدم شوخیم جدی شده! خیلی خیلی باحالید!

■ **معجزه انقلاب**

حجت قفیه در توئیتی نوشته: از مردم و نیروهای بسیج عراق، نیروهای حزب‌الله لبنان، طلبه‌های پاکستان، نیروهای فاطمیون افغانستان تا مردم بحرین آماده‌اند به کمک سیل زدگان ایران! این اگر معجزه انقلاب نیست پس چیه؟

■ **استقراض خارجی؟!**

اکانت نود اقتصادی در توئیتی نوشته: شنیده‌های خبر نگران «نود اقتصادی» حاکی است ایران از صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی تقاضای وام ۱۸ میلیارد دلاری کرده است.

فرهاد تیلی برادر مسعود مشاور سابق روحانی، اکنون نماینده ایران در بانک جهانی است و گویا ترتیبات این اقدام از سوی او در حال انجام است، همان اتفاقات زمان رفسنجانی!

نگرانی‌های خیر

نایب رئیس کمیسیون حقوقی:

تحریم سپاه

بر خلاف موازین حقوق بین‌الملل است

نایب رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس با بیان این مهم که هیچ کشوری حق ندارد بخشی از حاکمیت تصریح شده در قانون اساسی یک کشور را زیر سؤال ببرد، گفت: زیر سؤال بردن، ترویرست خواندن یا تحریم کردن بخشی از حاکمیت جمهوری اسلامی مانند سپاه بر اساس موازین حقوق بین‌الملل است.

محمد کاظمی در گفت‌وگو با ایسنا درباره اینکه آیا یک کشور می‌تواند نیروی نظامی یک کشور دیگر را تحریم کند یا خیر؟ بیان کرد، هر کشوری برای اداره حوزه‌های مختلف یک میثاق ملی به نام قانون اساسی دارد، بر اساس همین قانون اساسی است که امورات یک کشور اداره می‌شود، این امر موضوعی است که تمام کشورها آن را پذیرفته‌اند و به عنوان مسئله‌ای مشهود به آن نگاه می‌کنند.

وی افزود: در قانون اساسی هر کشوری نهادهای حاکمیتی مورد اشاره قرار گرفتند؛ نهادهایی که امور کشور را در حوزه‌های مختلف اداره می‌کنند، مانند نهادهای نظامی، این نهادهای حاکمیتی بخشی از همان حاکمیت هستند و هیچ کشوری حق ندارد بخشی از حاکمیت تصریح شده در قانون اساسی یک کشور را زیر سؤال برده، تهدید یا تحریم کند، برای مثال بگوید من بخشی از قانون اساسی این کشور را قبول ندارم، سپاه هم در قانون اساسی ما جایگاه قانونی دارد، ممکن است خیلی از نهادها و سازمان‌های فعلی کشور در قانون اساسی مورد اشاره نباشند و بر اساس قوانین عادی تشکیل شده باشند مثل سازمان تعزیرات حکومتی.

این عضو هیئت رئیسه کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس تأکید کرد: هنگامی که یک نهاد یا یک سازمانی مشخصاً در قانون اساسی کشور مورد اشاره قرار می‌گیرد نه تنها منحل کردن آن نهاد امکانپذیر نیست بلکه ادغام آن هم با سازمان‌های دیگر امری شدنی نخواهد بود، برای مثال ادغام سپاه در ارتش امکانپذیر نیست چراکه اصل ۱۵۰ قانون اساسی از سپاه نام برده است و تأکید داشته که این نهاد باید باقی بماند.

پس جایگاه قانونی سپاه در حاکمیت کشور ما یک جایگاه بلند مرتبه است، زیر سؤال بردن، ترویرست خواندن یا تحریم کردن بخشی از حاکمیت جمهوری اسلامی برخلاف مقررات مربوط به حقوق بین‌الملل است.

کاظمی در پایان گفت: همین که جهان این اقدام خصمانه امریکا را نپذیرفته دلالت بر این دارد که این گونه اقدامات برخلاف موازین حقوق بین‌الملل است.

با تصویب نمایندگان مجلس

نحوه تأمین منابع مالی فعالیت‌های انتخاباتی مشخص شد

سناهای انتخاباتی خود، نحوه و نوع تبلیغات را مدیریت کرده و از تخلفات مقرر در قوانین جلوگیری کنند.

نمایندگان مجلس داوطلبان باحزاب و جبهه‌ها را موظف کردند حسابی را جهت واریزی بر داشت و هر گونه نقل و انتقال وجوه و کمک‌ها و منابع نقدی مربوط به هزینه‌های انتخاباتی، نزد یکی از بانک‌های دارای مجوز از بانک مرکزی افتتاح کنند و هنگام ثبت نام یا درخواست مجوزه شماره و مشخصات آن و گواهی بانک مربوطه را در این خصوص ارائه دهند. هر گونه پرداخت و کمک نقدی باید از طریق اسناد بانکی یا به صورت الکترونیکی

و از طریق شماره حساب موضوع این بند انجام شود.

بر اساس مصوبه مجلس، نگهداری و نحوه بررسی حساب مذکور و سوابق منابع مالیی انتخاباتی، نحوه تقویم اموال غیر نقدی و گزارش دهی از منابع مالی انتخابات به هیئت‌های اجرایی و نظارت، مطابق این قانون به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مهلت شش ماه قبل از برگزاری انتخابات با پیشنهاد مشترک بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب وزیر کشور می‌رسد. همه داوطلبان واحزاب و جبهه‌ها موظفند، علاوه بر اعلام شماره حساب، شخصی را به عنوان نماینده مالی، به همراه مشخصات کامل آن هنگام درخواست مجوز یا ثبت نام حسب مورد به وزارت کشور، فرمانداری یا بخشداری معرفی کنند.

تغییر نماینده مالی صرفاً با اعلام رسمی آن به مراجع مربوطه امکانپذیر است. کلیه هزینه‌های مربوط به احزاب و جبهه‌ها و هزینه‌های مربوط به انتخابات توسط نامزدها باید از طریق نماینده مالی صورت گیرد.

نماینده مالی می‌تواند یک شخص حقیقی یا یک شخص حقوقی خصوصی واجد صلاحیت در حوزه ره امور مالی مطابق قوانین باشد. همچنین داوطلبان می‌توانند خود را به عنوان

نمایندگان مجلس شورای اسلامی نحوه تأمین

منابع مالی فعالیت‌های انتخاباتی و هزینه‌کرد آن را مشخص و مقرر کردند دریافت و پرداخت کمک مالی نقدی یا غیر نقدی برای تأمین منابع مالی فعالیت‌های انتخاباتی باید شفاف و معلوم باشد.

به گزارش ایرنا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی دیروز در

ادامه بررسی طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس با رأی موافق به ماده ۴۵ این طرح مقرر کردند دریافت و پرداخت کمک مالی نقدی یا غیر نقدی برای تأمین منابع مالی فعالیت‌های انتخاباتی باید شفاف و معلوم باشد.

بر اساس این ماده که مربوط به نظارت بر منابع مالی و نحوه تأمین منابع مالی فعالیت‌های انتخاباتی و هزینه‌کرد آنهاست، امکانات و منابع قانونی تأمین مالی تبلیغات و فعالیت‌های انتخاباتی نامزدهای انتخابات، اعم از نقدی و غیر نقدی شامل دارایی شخصی نامزد، کمک‌های مستقیم احزاب و جبهه‌ها و کمک‌های اشخاص حقیقی ایرانی است.

طبق این ماده منابع و امکانات عمومی مطابق این قانون و سایر قوانین مرتبط استفاده از آن برای انجام فعالیت‌ها و تبلیغات انتخاباتی از قبیل سالن‌های اجتماعات، جایگاه‌های نصب تبلیغات و صدا و سیما، مؤسسات و نهادهای خیریه و اوقاف مجاز است. اختصاص دارای تابعیت غیر ایرانی و افرادی که به یکی از جرائم اقتصادی محکوم شده‌اند از هر گونه کمک به فعالیت‌های انتخاباتی تحت هر عنوانی به صورت مستقیم و غیر مستقیم ممنوع هستند. بر اساس این ماده، حداکثر هزینه هر نامزد انتخاباتی در هر دوره انتخابات با پیشنهاد کمیسیون بررسی تبلیغات استان به تصویب هیئت اجرایی استان و تأیید هیئت مرکزی نظارت می‌رسد.

نمایندگان مقرر دند هزینه‌هایی که با موافقت نامزدهای ستاد انتخاباتی آنها توسط اشخاص حقیقی و با احزاب و جبهه‌ها صورت می‌گیرد، در سقف هزینه نامزدها محاسبه می‌شود، مخارج احزاب و جبهه‌ها در خارج از زمان شروع فرایند انتخابات مشمول این محدودیت نمی‌باشد.

هزینه‌های انتخاباتی هر داوطلب شامل هزینه‌های مربوط به پذیر کردن محل ستاد انتخابات اعم از اجاره بهای آن و هزینه‌های خدمات و حمل و نقل و سایر موارد مربوط، هزینه‌های برپایی جمع عمومی مرتبط با اهداف انتخاباتی، هزینه‌های تبلیغات مجاز اعم از تبلیغات در رسانه‌ها و سایر موارد، هزینه و حق الزحمه عوامل اجرایی و کارشناسی در فعالیت‌های انتخاباتی است.

سایر هزینه‌ها و تعهدات به جز موارد موضوع این ماده، از جمله ارائه کمک‌های نقدی و خدمات غیر نقدی به افراد، توسط نامزد یا از طرف وی ممنوع است و جرم محسوب می‌شود. فرمانداری و بخشداری‌های مربوط مکلفند ضمن ارائه تذکر کتبی و انجام اقدامات لازم جهت جلوگیری از این اقدامات، مراتب را به مراجع قضایی صالح و هیئت‌های اجرایی و نظارت گزارش دهند. نمایندگان مجلس و هیئت‌های نامزدها را مکلف کردند از طریق